

'Een adembenemend verhaal
over familiegeheimen en loyaliteit
in oorlogstijd.' – *Booklist*

LUCINDA
RILEY

DE AUTEUR VAN DE ZEVEN ZUSSEN

DE LAVENDELTUIN

XANDER

ROMAN

GASSIN, ZUID-FRANKRIJK, VOORJAAR 1998

Emilie voelde de druk op haar hand wegvallen. Ze keek op haar moeder neer, en terwijl Valéries ziel zich losmaakte van haar lichaam, leek het alsof ook de pijn, die zich in haar verwrongen gelaatstrekken had afgetekend, haar verliet. En zo kon Emilie in dat uitgemergelde gezicht opnieuw de schoonheid herkennen die haar moeder ooit had bezeten.

‘Ze is van ons heengegaan,’ mompelde Phillipe, de dokter, volstrekt overbodig.

‘Ja.’

Achter zich hoorde Emilie hem een gebed mompelen, maar het kwam niet bij haar op met de dokter mee te bidden. In plaats daarvan bleef ze in een soort morbide verbazing neerkijken op wat restte van de vrouw die dertig jaar lang haar leven had gedomineerd. Een stoffelijk omhulsel van vlees dat zich traag grauw kleurde. Dat was alles. Emilie had de neiging haar moeder wakker te schudden, niet in staat te bevatten dat een natuurkracht als Valérie de la Martinières de overstap had gemaakt van het leven naar de dood.

Ze wist niet goed raad met haar gevoelens, ook al had ze zich dit moment de afgelopen weken zo vaak voorgesteld. Ten slotte keerde ze haar dode moeder de rug toe, en ze keek uit het open raam naar de pluizige wolken die als ongebakken meringues aan de blauwe hemel hingen. De zwakke roep van een leeuwerik kondigde het voorjaar aan.

Langzaam kwam Emilie overeind, stijf geworden van de lange nach-

telijke uren die ze bij de stervende had gewaakt. Zo vroeg in de morgen had het weidse panorama nog niets van de zwaarte die met het verstrijken van de uren over het land zou neerdalen. Bij het aanbreken van de dageraad schilderde de natuur alles in frisse heldere kleuren, met het zachte Provençaalse palet van roodbruin, groen en azuur dat de nieuwe dag bijna teder verwelkomde. Emilie keek uit over het terras en de geometrisch aangelegde tuin, met daarachter de golvende wijngaarden die het huis omringden en zich uitstrekten zo ver het oog reikte. Het uitzicht was schitterend en al eeuwenlang onveranderd. Chateau De la Martinières was voor haar als kind een toevluchtsoord geweest, een vredige plek waar ze zich veilig voelde; de rust ervan stond voor altijd in het diepst van haar wezen, van haar ziel gegrift.

En nu was het van haar, ook al wist ze niet of het bijbehorende geld dat ze zou erven genoeg zou zijn om zich het onderhoud te kunnen veroorloven. Want haar moeder had zichzelf in financieel opzicht nooit enige beperking opgelegd.

‘*Mademoiselle* Emilie, ik laat u alleen zodat u afscheid kunt nemen.’ De stem van de dokter deed haar opschrikken uit haar gedachten. ‘Ondertussen zal ik beneden de overlijdensverklaring invullen. Mijn oprechte deelneming met dit droevige verlies,’ voegde hij eraan toe, waarna hij met een vluchtige buiging de kamer verliet.

Een droevig verlies...

In gedachten herhaalde Emilie de woorden. Ze liep terug naar haar stoel en probeerde antwoord te geven op de vele vragen waarmee ze door de dood van haar moeder werd geconfronteerd, in een poging de balans op te maken van haar conflicterende emoties en tot een heldere conclusie te komen over wat ze voelde. Maar dat was natuurlijk onmogelijk. De trieste, roerloze gedaante – ze leek ineens zo onschuldig, terwijl ze tijdens haar leven zo’n verwarrende rol had gespeeld in Emilies leven – zou voorgoed verbonden blijven met het ongemak waartoe haar complexiteit had geleid.

Valérie had haar dochter het leven geschonken, ze had haar gevoed, gekleed en gezorgd dat het haar in materieel opzicht aan niets

ontbrak, en bij dat alles had ze haar nooit geslagen of op een andere manier mishandeld.

Ze had haar dochter simpelweg niet opgemerkt.

Valérie was – Emilie zocht naar het juiste woord – volstrekt ongeïnteresseerd geweest. Haar dochter had haar onverschillig gelaten, met als gevolg dat die als het ware onzichtbaar was geworden.

Emilie legde haar hand op die van haar moeder.

‘Je zag me niet, *Maman*... je zag me gewoon niet...’

Emilie was zich er pijnlijk van bewust dat haar moeder – met tegenzin – gevolg had gegeven aan de verplichting een erfgenaam te produceren voor het geslacht De la Martinières. Ze wist dat haar moeder zich uitsluitend had laten leiden door plichtsbesef, niet door het verlangen naar een kind. En toen de erfgenaam een meisje bleek te zijn, en niet de stamhouder waarop ze had gehoopt, had Valérie zich van haar dochter afgekeerd. Omdat ze te oud was voor een volgende zwangerschap – ze was al drieënveertig toen Emilie werd geboren – had ze haar leven als een van de charmantste, ruimhartigste en mooiste gastvrouwen van Parijs weer opgepakt. Emilies geboorte en haar aanwezigheid in het leven van haar moeder betekenden nauwelijks meer dan de aanschaf van een vierde chihuahua, naast de drie die Valérie al had. En net als de hondjes werd Emilie mooi gemaakt en aan de gasten getoond wanneer dat Maman zo uitkwam. De hondjes hadden tenminste nog troost en gezelligheid aan elkaar ontleend, dacht Emilie, terwijl zij in haar kinderjaren erg veel alleen was geweest.

Tot overmaat van ramp had ze niet de blonde rankheid van haar Slavische voorouders van moederskant geërfd, maar de grovere trekken en bouw van het geslacht De la Martinières. Ze was een gedrongen klein meisje geweest, met een stevig postuur, een olijfbruine huid en dik kastanjebruin haar dat elke zes weken werd geknipt in een boblijn, met een pony die tot op haar donkere wenkbrauwen viel. Die donkere huid en haar bruine haar dankte ze aan de genen van haar vader, Édouard.

‘Soms kan ik me gewoon niet voorstellen dat je mijn dochter bent!’ zei haar moeder regelmatig, bij haar schaarse bezoeken aan de kinderkamer, op weg naar de opera. ‘Maar je hebt tenminste nog mijn ogen.’

Soms zou Emilie haar diepblauwe kijkers uit hun kassen willen rukken, om ze te verruilen voor de prachtige lichtbruine ogen van haar vader, want ze vond dat ze niet bij de rest van haar gezicht pasten. Bovendien zag ze daardoor telkens wanneer ze in de spiegel keek, haar moeder.

Ze had vaak het gevoel gehad dat ze geen enkel talent bezat dat haar moeder kon waarderen. Toen Valérie haar op haar derde meenam naar balletles, merkte Emilie dat haar lichaam simpelweg weigerde de vereiste posities aan te nemen. Terwijl de andere meisjes als vlinders door de studio fladderden, kostte het haar de grootste moeite ook maar enige sierlijkheid aan de dag te leggen. Haar kleine brede voeten stonden het liefst stevig op de grond en elke poging om ze daarvan los te maken, liep uit op een mislukking. Ook de pianolessen waren geen succes geworden, en bij het zingen was gebleken dat ze niet over een muzikaal gehoor beschikte.

Haar figuur leende zich bovendien niet voor de vrouwelijke japonnen die ze van haar moeder moest dragen tijdens de soirees in de schitterende tuin van het huis in Parijs, het door weelderig bloeiende rozen omgeven decor van Valéries beroemde avondjes. Weggekropen in een hoekje keek Emilie verwonderd naar de elegante, charmante, beeldschone vrouw die zich zo sierlijk en ongedwongen tussen haar gasten bewoog. Bij de talrijke ontvangsten in Parijs en in de zomer op het chateau in Gassin voelde Emilie zich slecht op haar gemak en wist ze nooit wat ze moest zeggen. Want helaas had ze ook haar moeders gemakkelijke omgang met mensen niet geërfd.

Toch leek het voor de buitenwereld alsof ze alles had wat haar hartje begeerde. Een sprookjesachtige jeugd – in een schitterend huis in Parijs, met een familie die tot de oude Franse adel behoorde en die zelfs na twee wereldoorlogen nog steeds schatrijk was. Het was een

scenario waarvan talloze Franse meisjes alleen maar konden dromen.

Gelukkig had ze een lieve vader gehad. Hoewel *Papa* nauwelijks meer aandacht aan haar besteedde dan Maman, omdat hij volledig in beslag werd genomen door zijn nog altijd groeiende collectie zeldzame boeken in zijn bibliotheek op het chateau, gaf hij Emilie de liefde en de warmte waar ze zo naar verlangde. Tenminste, áls het haar lukte zijn aandacht te trekken.

Papa was bij haar geboorte al zestig geweest en gestorven toen ze veertien was. Ondanks de schaarse tijd die ze samen hadden doorgebracht, had Emilie begrepen dat ze in veel opzichten leek op haar zwijgzame, nadenkende vader die de voorkeur had gegeven aan zijn boeken en aan de rust van het chateau boven de voortdurende stroom van gasten die door Maman werd uitgenodigd. Emilie had zich vaak afgevraagd hoe twee zulke volslagen tegenpolen verliefd op elkaar hadden kunnen worden. Toch leek het erop dat Édouard zijn veel jongere vrouw aanbad. Hoewel hijzelf veel zuiniger was van aard, klaagde hij nooit over haar weelderige levensstijl, en was hij trots op haar schoonheid en haar populariteit in de hogere kringen van Parijs.

Wanneer de zomer ten einde liep en het tijd werd dat Emilie met haar moeder naar Parijs terugkeerde, smeekte ze haar vader te mogen blijven.

‘Papa,’ zei ze dan, ‘ik vind het hier zo heerlijk, bij jou op het land. Er is een school in het dorp... Waarom mag ik daar niet naartoe? Dan kan ik voor je zorgen, want je bent vast eenzaam, helemaal alleen in het chateau.’

‘Nee, kleintje.’ Édouard pakte haar liefdevol, maar hoofdschuddend bij haar kin. ‘Hoeveel ik ook van je hou, je moet terug naar Parijs, om naar school te gaan en om te leren hoe je een dame wordt, zoals je moeder.’

‘Maar Papa, ik wil niet terug met Maman. Ik wil hier blijven, bij jou...’

En toen ze dertien was... Emilie knipperde driftig met haar ogen om haar tranen terug te dringen, nog altijd niet in staat terug te denken aan het moment waarop haar moeders onverschilligheid was ontaard in verwaarlozing. Een moment dat voor haar, Emilie, levenslange gevolgen zou hebben.

‘Hoe is het mogelijk dat je niet zag wat er aan de hand was, Maman? Dat het je niet kon schelen? Ik was je dochter!’

Emilie dacht dat haar hart stilstond toen ze zag dat een van haar moeders oogleden vluchtig trilde. Ze was ineens doodsbang dat Maman nog leefde, dat haar moeder had gehoord wat ze had gezegd. Getraind als ze was om de tekenen te herkennen, voelde Emilie de pols van Valérie, maar er was geen hartslag meer. Het trillen was veroorzaakt door een laatste fysiek residu van leven, door het verslappen van de spieren in het dode lichaam.

‘Ik zal proberen je te vergeven, Maman. Ik zal proberen het te begrijpen, maar op dit moment weet ik gewoon niet of ik blij of verdrietig moet zijn dat je er niet meer bent.’ Emilie voelde dat haar keel werd dichtgesnoerd; het was een soort verdedigingsmechanisme tegen de pijn die het hardop uitspreken van de woorden haar bezorgde. ‘Ik heb zo veel van je gehouden, ik heb altijd zo mijn best gedaan om te zorgen dat je tevreden over me kon zijn, om je liefde en je aandacht te verdienen, om te bewijzen dat ik het... wáárd was je dochter te zijn. Mijn god! Ik deed alles voor je!’ Emilie balde haar handen tot vuisten. ‘Je was mijn moeder!’

Het geluid van haar eigen stem die door de enorme slaapkamer klonk, deed haar verschrikt zwijgen. Ze staaarde naar het familiewapen van het geslacht De la Martinières, dat tweehonderdvijftig jaar geleden op het indrukwekkende hoofdeinde van het bed was geschilderd. Het was verbleekt, de twee vechtende wilde zwijnen met de alomtegenwoordige Franse lelie en daaronder het motto ‘Victorie Boven Alles’ waren nauwelijks meer te onderscheiden.

Ze huiverde, ondanks de warmte in de kamer. De stilte in het chateau was oorverdovend. Het huis, ooit zo vol leven, was een lege huls

geworden waarin alleen nog het verleden woonde. Neerkijkend op de zegelring om haar rechterpink, met daarop een miniatuurafbeelding van het familiewapen, bedacht ze dat zij de laatste overlevende was van het huis De la Martinières.

Plotseling voelde ze het gewicht van haar eeuwenoude voorgeslacht op haar schouders drukken, en ze besepte hoe verdrietig het was dat er van een groots en nobel huis alleen nog een ongetrouwde, kinderloze vrouw van dertig was overgebleven. De familie had honderden jaren van wreedheden doorstaan, maar na twee wereldoorlogen had alleen haar vader weten te overleven.

Dat betekende dat er in ieder geval niet het gebruikelijke geruzie zou ontstaan over de erfenis. Dankzij een achterhaalde napoleonontische wet werd het bezit van de ouders in gelijke mate verdeeld over alle kinderen. Er was dan ook al menige familie bijna te gronde gericht doordat een van de kinderen weigerde te verkopen. Triest genoeg bestonden *les héritiers en ligne directe* in dit geval alleen uit haar.

Emilie zuchtte. Misschien zou ze het chateau inderdaad moeten verkopen, maar daar zou ze later over nadenken. Nu was het tijd om afscheid te nemen.

‘Rust zacht, Maman.’ Ze drukte een vluchtige kus op het steeds grijzer wordende voorhoofd en sloeg een kruis. Toen stond ze vermoeid op van haar stoel, liep de kamer uit en trok de deur ferm achter zich dicht.